

Bến đời

Tôi về đến quê. Cây gạo bị sét đánh đầu đề bao giờ cũng là vật đầu tiên đón tôi sau chặng hành trình mệt mỏi. Cô sinh viên thành phố về thăm quê. Một tay xách đôi giày cao gót, một tay xách túi quà nặng đến lệch cả bên vai. Qua đường đi cong queo đã nghe trẻ chăn trâu kháo nhau: "Khách nhà ai thế nhỉ?". Bà ngoại ngồi xay đồ trong sân thấy tôi về vút vội cả mẹt đồ. Bà cười móm mém nắm tay tôi kéo qua cái sân gạch đầy đồ xanh vương vãi.

- Cha tổ nhà cô chứ. Sao bây giờ mới về?

Tôi cười không đáp, nghiêng đầu tránh tia nắng quái xiên từ giàn bầu xuống.

- Thế con về có một mình thôi à? Chị Thơ với anh Trị không về cùng với con hay sao? Từ dạo anh chị ấy cưới nhau đến giờ, gần năm mà cấm có dắt nhau về đây. Có về chẳng chỉ có thị Thơ. Mỗi lần về lại thanh minh "Chồng con bận chưa về được". Chắc họ hàng anh ấy cũng chả biết hết mặt.

Nhìn bà nói như dối, tôi cười xoa ôm chặt lấy bà hít hà cái hơi trầu vò cay nồng. Chị Thơ là mẹ của tôi, còn anh Trị là dưỡng của tôi. Bố tôi mất đột ngột trong một tai nạn giao thông hồi tôi mới 2 tuổi. Mẹ tôi sống một mình mãi mới đi thêm bước nữa. Dưỡng kém mẹ tôi mấy tuổi. Ông là người hiền lành ít nói, bản tính rất dễ chịu nên trong gia đình hiếm khi có sự đụng độ giữa ba bên. Với lại tôi cũng là con bé sống tình cảm và ít nhiều cũng hiểu được sự tế nhị mà mình cần phải có khi sống trong gia đình như vậy.

- Bà ơi! Đợt hè này cả mẹ cháu và dưỡng đều không về được. Công việc của dưỡng cháu ở cơ quan thì lu bù cả năm trời nên ít khi đi đâu được lắm. Bà đừng có giận bà nhé. Cháu về đây ở với bà một tháng, ăn hết khoai của bà thì thôi...

- Cha tổ cô. Chỉ khéo bệnh nhau. Liệu có ăn nổi cả tháng khoai không hả?

Dì Hạnh tôi về. Người dì nhỏ bé, dáng đi cứ xiêu xiêu đổ bóng dài trên sân gạch. Dì Hạnh là em kế mẹ tôi, dì hơn tôi mười tuổi. Dì trắng từ bé nhưng là cái trắng xanh. Bà ngoại bảo nhìn cái dáng dì đi thì đủ biết là khổ rồi, cứ đổ lệch về một bên. Chả thế mà năm nay đã hơn ba mươi tuổi rồi mà dì vẫn lăm lăm trong khi bạn bè cùng lứa đã con bông con bế tự bao giờ.

- Mới về đấy hả? - Dì vừa treo đôi quang vào góc sân vừa ngoái lại hỏi tôi.

- Dạ, con mới về dì ạ. Kỳ này con về nghỉ hẵn một tháng quây cho bà ngoại hết khen con ngoan thì thôi.

Dì mỉm cười. Tôi ít khi thấy dì cười lắm. Nụ cười của dì chỉ thoáng qua rồi lại tan ngay trên làn môi khô héo, ánh nắng lấp loá lọt qua tàu lá xấu đan chéo mềm mại trên mái tóc dài mượt của dì. Dì thích để tóc dài. Chả bù cho mẹ tôi là đã cắt ngắn rồi lại uốn cao lên ngay, mẹ bảo cho nó gọn. Tiếng là hai chị em ruột nhưng dì Hạnh không giống mẹ tôi mấy. Bù lại, dì thừa hưởng được ở bà ngoại khuôn mặt trái xoan và nước da trắng mịn. Hồi đi học hết cấp III, mẹ tôi định đưa dì lên theo học trường Y, nơi bà vừa tới công tác nhưng dì viện cớ nhà neo người không có ai đỡ đần ông bà lúc trái gió trở trời. Mãi sau này lúc mẹ tôi sinh tôi, dì mới lên thăm một lần. Dì bảo dì sợ cái không khí ở thành phố lắm, cả con người ở đây cũng làm dì hốt hoảng. Còn tôi khi nghe dì kể, cứ thắc mắc không hiểu dì sợ cái gì...

- Hà ơi, có thư của con này.

Tôi "dạ" ran rồi nhảy phắt từ trên võng xuống chạy tuốt ra sân. Bà ngoại lắc đầu tùm tùm nhìn tôi leo tót lên trạc ổi bóc thư. Trời ơi! Thư của hần. Cái thằng cha học cùng trường, cùng lớp lại ngồi cùng bàn tôi. Sao mà tôi ghét hần thế. Mỗi lần đi học qua cửa nhà tôi hần lại hát rống lên "Này cô bé thôi đừng u buồn, bước theo anh ra phố đông người". Sao hần lại biết địa chỉ ở quê mà gửi đến nhỉ? Thôi chết. Chắc là con ranh Hồng bị nó hối lộ cái gì nên mới "bật mí" đây. Để xem hần viết những gì? "Hà xa nhớ..." Tôi ngồi vắt vẻo trên cành ổi đọc thư mà hai cánh mũi cứ nở ra vì nín cười.

Bọn lớp mà biết chuyện này thì chắc tôi "một mất, một còn" với chúng nó quá.

- Có chuyện gì mà khoái trá thế Hà?

- Dì mới về - tôi ngồi dậy, nước mắt nước mũi còn chưa quệt hết.

- Thư của người yêu à?

- Đâu có gì. BẠN thôi. Nhưng mà ... con buồn cười quá.

Dì mỉm cười kéo tay tôi ra cái chõng đặt dưới gốc bưởi bảo nhổ tóc sâu cho dì.

- Ô, dì cũng có tóc sâu rồi ạ.

- Ừ. Cả tóc bạc nữa. Máu dì xấu lắm, nghe dì hỏi này. Cái người viết thư ấy...

- Con chả dám nói gì đâu dì ạ. Con ghét hẳn lắm.

- Sao lại ghét. Người ta có ý. Nếu là người tốt thì cũng được chứ sao. Hơn hai mươi tuổi rồi còn gì.

- Nhưng mà... Dì ơi! Con hỏi thật dì nhé. Dì đã yêu ai chưa?

Dì không trả lời. Tôi nghe dì vừa thở dài. Dường như tôi đã vụng về chạm vào nỗi đau nào đó của dì.

- Hình như... Con làm dì buồn?

- Không có gì đâu con. Không biết thì không có lỗi. Ai chả có lúc buồn lúc vui nhưng chuyện của dì thì buồn nhiều hơn vui. Dì cũng chẳng giấu dì con.

Hồi ấy, có lẽ dì bằng tuổi con bây giờ. Mỗi lần đi qua đám đông dì thường cúi mặt bước vội tránh những con mắt soi mói và những tiếng huýt gió đuổi vội theo gót chân. Dì vốn dút dặt từ nhỏ. Dì khác hẳn tính của mẹ con, lúc nào mẹ con cũng mạnh dạn cho dù đã nhiều lần vấp ngã trong cuộc sống. Cái người ta của dì hồi ấy là sinh viên về làng cắm trại về. Người ta về đẹp lắm, về con sông ở đầu làng y như thật ấy. Có lẽ cùng vì "người ta" hiền lành ít nói nên dì đâm ra lại bạo dạn lên một tí. Dì thích ngó người ta ngồi tư lự, ngón tay hờ hững lướt trên phím ghi ta, mắt nhìn xa vắng phía bên kia sông. (Dì chỉ dám nhìn trộm thôi). Rồi mấy cô bé sinh viên phát hiện ra dì và kéo ào dì vào cuộc vui. Dì vui mà vẫn gượng. Đêm lửa trại đầu tiên. Dì trốn bà ngoại nhập cuộc vui với những người bạn mới quen vui tính. Háo hức, vui nhưng dì vẫn để ý đến người ấy. Dường như anh đã cuốn hút dì bằng chính sự im lặng của mình. Vẫn khuôn mặt trầm tư ấy, trong ánh lửa rực đỏ hắt lên, dì thấy người ta ngó mình cười. Lại. Dì gượng. Dì bỏ chạy. Để lại đằng sau nhiều tiếng gọi và những tàn lửa đỏ bắn lên tung toé theo chiều gió... Về đến nhà. Bị bà ngoại đánh cho một trận bò lê bò còng nhưng dì vẫn thấy vui vui lắm. Chiều sau. Tốp sinh viên nhổ cọc đi cắm trại. Họ vui vẻ vẫy dì lại tặng cho dì chiếc vòng đá và chiếc khăn tay nhỏ làm kỷ niệm, hẹn mùa sau họ sẽ quay về đây gặp lại. Người ta cũng ra tạm biệt dì. Chỉ không nói gì, trao cho dì cuộn giấy nhỏ. Dì đứng tựa vào gốc gạo đầu đề nhìn theo bóng chiếc ô tô mang theo cả không khí ồn ào khuất dần trên đường cái. Dì chạy thục mạng về nhà. Chui vào buồng, thở hổn hển rồi khẽ gỡ cuộn giấy ra. Một bức tranh. Vẽ dì. Giống lắm. Sao mà người ta vẽ giỏi thế, lại còn đề "Tặng cô thôn nữ" nữa. Tự dưng dì thấy mình cười một mình. Thời gian rồi cũng qua. Mùa hè đi rồi lại trở lại. Trong đám sinh viên thành phố ấy, có người không trở lại cuộc cắm trại sau. Kề đi lấy chồng, người bốn ba kiếm sống. Chỉ có người ấy vẫn luôn đúng hẹn mỗi khi hứa trở về. Dì không còn gượng nghịu khi nói chuyện với người ta nữa, dì nhận cả bài thơ người ta chép tặng. Bài thơ ấy hay lắm, hình như là của nước ngoài nhưng sao mà đúng tâm trạng của mình thế. Dì đọc lại nhé "Thật kỳ lạ tình đầu. Như lá khô khát nắng. Tưởng sẽ nói thật nhiều. Nhưng muôn đời im lặng". Hay thật phải không? Mỗi năm chỉ gặp nhau có hai ngày, dì thấy buồn mỗi khi nghĩ xa hơn một chút. Không hiểu người ta nghĩ gì về dì. Rồi bánh xe thời gian cũng đã vô tình đưa những ngày ấy vào dĩ vãng. Dì tiếc đã không kịp hỏi tên người ta. Mùa hè thứ tư, người ấy không quay trở lại. Dì đã ôm mặt khóc tức tưởi trên bờ đê trong một chiều vàng rực lên góc trời. Dì đợi. Dì hy vọng. Rồi dì biết: Tất cả đã qua.

Mẹ đón tôi ở cổng trường. Thông báo một cái tin làm tôi nhảy cẫng lên vì mừng: "Dì Hạnh ra nhà mình chơi". Đây là lần thứ hai dì ra nhà tôi chơi kể từ ngày tôi ra đời. Điều tuyệt vời lạ là đúng vào ngày sinh lần thứ 21 của tôi. Dì Hạnh ngồi trong phòng khách, lot thỏm trong cái ghế bành rộng. Hai

dì cháu nói ríu rít đủ thứ chuyện. Thức ăn bày sẵn đã bày ra bàn, mẹ nháy mắt với tôi để bật bia. Tôi ngơ ngác nhìn quanh.

- Không chờ dưỡng hả mẹ?

- Hôm nay dưỡng phải hoàn thành nốt bản thiết kế cho công trình. Có thể về muộn. Dù sao dưỡng cũng sắp về để chúc mừng con trong ngày sinh - mẹ cười tủm tỉm quay sang dì Hạnh.

- Dì Hạnh ở lại đây một tuần cho con Hà nó vui. Gớm quý nhau quá. Từ hôm ở quê về cứ nhắc dì mãi. Tối nay anh Trị về rồi nói chuyện luôn thế, từ hôm cưới, dì cũng chưa biết mặt anh ấy nhỉ?

Dì Hạnh cười bẽn lễn gật đầu. Hôm nay tôi thấy dì xinh lắm. Dì bận chiếc áo rét màu tím than nom càng tôn thêm nước da trắng mịn của dì. Lần đầu tiên tôi thấy dì vui thật sự. Dường như dì đang cố trút bỏ những buồn phiền của mình để chúc cho tôi có một sinh nhật vui vẻ. 9 giờ. Ba người chúng tôi vẫn ngồi bên bàn để đợi dưỡng về châm nến lên bánh sinh nhật. Chuông reo. Mẹ tôi chạy vào bếp hâm nóng thức ăn, còn tôi thì vội vàng ra mở cổng. Dưỡng về thật. Hai tay giấu sau lưng chìa ra bó hồng Đà Lạt và một gói tặng phẩm.

- Happy birthday!

Tôi cười rồi kéo tay dưỡng vào nhà. Dì Hạnh ngồi xoay lưng lại cửa ra vào.

- Hôm nay có khách quý đến. Dưỡng đoán xem ai?

- Ai vậy? Dưỡng chịu.

Dì Hạnh quay lại. Nụ cười vụt biến khỏi làn môi. Dưỡng tháo đôi kính ra, đứng trân, không bước thêm bước nào nữa. Chỉ có tiếng đồng hồ tích tắc và tiếng quạt lửa gió ràn rạt. Không hiểu có chuyện gì xảy ra. Ai cũng cảm thấy vụng về bối rối, không gian chột trùng xuống. Mẹ chạy trong bếp ra nhìn tôi ngơ ngác. Dường như bà vô tình không nhận ra không khí lạ lùng này.

- Để tôi giới thiệu với mình, đây là dì Hạnh mà tôi vẫn nói chuyện với mình ấy. Còn đây là anh Trị, kiến trúc sư tâm hồn của chị đấy Hạnh ạ. Nào Hà. Chuẩn bị châm nến để dưỡng chụp vài kiểu ảnh, con.

Tôi mơ mơ không nghe hết lời mẹ nói. Dường như tôi đã mang máng đoán ra. Giữa dưỡng và dì Hạnh... Tôi không muốn nghĩ tiếp. Dưỡng đứng cạnh tôi im lặng, tỉ mỉ lau những lớp bụi mờ trên kính cận. Dì Hạnh quay sang nói nhỏ với mẹ tôi rồi đi về phòng. Lúc sau mẹ tôi ra tuyên bố dì mệt nên đi nghỉ sớm. Tôi chợt cảm thấy buồn kinh khủng. Tôi muốn hét lên thật to cho vỡ tan đi tất cả những ngờ vực nhưng tôi lại không làm nổi điều đó. Tôi chỉ còn biết gục mặt xuống bàn khóc trước sự ngạc nhiên của mẹ và dưỡng.

Hai tháng sau sinh nhật đáng ghi nhớ ấy của tôi, mẹ tôi nhận được điện của bà ngoại. Bức điện chỉ vắn vắn có mấy chữ mà làm cho cả nhà ngạc nhiên "Cả nhà cùng về quê. Thứ hai cưới em Hạnh". Mẹ tôi sắp xếp để đi. Chắc chỉ có mình mẹ tôi về. Tôi thì không xin nghỉ học được. Còn dưỡng thì bận công trình. Nếu có thể chắc dưỡng cũng thấy hơi ngại. Sau hôm ấy, nhiều đêm dưỡng ngồi trầm tư đến sáng. Dưỡng suy nghĩ về điều gì? Dưỡng day dứt? Có lúc bất chợt tôi nhìn vào mắt dưỡng sau cặp kính cận dày cộp. Có điều gì đó thật khó đoán vừa kịp thoáng qua trong đôi mắt dưỡng... Mẹ tôi về. Kể chuyện đám cưới dì Hạnh tổ chức to lắm. Chú rể giàu nứt đố đổ vách. Cô dâu bận váy cưới mấy tầng y như ở Hà Nội. Tôi chợt hình dung ra cái khuôn mặt bóng mỡ và cặp môi trề xuống như khinh bạc của gã lái lợn vẫn ghé qua nhà bà ngoại. Cả những lời tán tỉnh ồm ồm của gã mỗi lần thấy dì Hạnh đỏ mặt. Bà ngoại bảo ai cũng có một cái bến cho đời mình. Tôi không hình dung nổi cái bến mà dì đã chọn có mang về hạnh phúc được cho dì hay không. Tôi vụng về quá. Làm sao hiểu được các người lớn đang nghĩ gì khi hành động. Mà có lẽ, ngay cả dì, cũng chưa hiểu hết được cái bến mà dì dừng chân có phải là cái bến của cả đời dì không.